

blive erkendt som et høist værdifuldt og betydningsfuldt Afstykke for vort Forfatningsværk.

Udvalget har endelig sluttet sin Betænkning med den Indstilling, at Landstinget for sit Bedkommende skulde vedtage Beslutningen i den Form, i hvilken den er bleven bragt i Forslag af Regjeringen, og det maatte være Regjeringen dobbelt tilfredsstillende at see denne Indstilling, idet det udtryffeligt er bemærket, at den er eenstemmig afgiven. Der er dertil knyttet nogle indledende Ord, som kaldes selvsøglige Forudsætninger, med Hensyn til hvilke jeg paa Ministeriets Vegne skal tillade mig et Par Ord.

Naar det nemlig i Slutningen deraf hedder: „Under Overveielser af denne høist vigtige Sag har Rigsdagen fundet, at det maatte ansees som Selvsølge, deels at den derved tilføjede Indskrænkning af den danske Grundlovs Virksomhed kun kan gjælde saalænge, som Fællesforfatningen bliver opretholdt i anerkendt Kraft og Virksomhed, deels at der ved det meddeelte Samtykke Intet kan ansees som vedtaget, der kommer i Strid med Grundloven, saaledes som den ved fornævnte Grundlovsbestemmelse er forandret:“ — saa skal jeg hertil bemærke, at, hvad den sidste Forudsætning angaaer, da kan Ministeriet Intet have imod den at erindre, idet Ministeriet ogsaa har den fulde Overbeviisning, at Forfatningsudkastet ikke er eller vil findes paa nogen Maade at være i Strid med Grundloven, saaledes som denne ved Grundlovsbestemmelsen er forandret. — Hvad den første Forudsætning angaaer, da er det jo af Udvalgets Udvikling i Betænkningen fuldkommen klart, hvad Udvalget derved har paa-tænkt. Det er klart, hvad der ogsaa naturligt maatte være Tilfældet, at der herved ingenlunde er sigtet til nogen som helst af de Forandringer — større eller mindre — som Fællesforfatningen paa lovlig Maade kan undergaae i Medfør af dens egne Bestemmelser, og da navnlig af den sidste Paragraph i selve Forfatningsudkastet; der er saaledes kun sigtet til en saadan Eventualitet, hvorved der paa en voldsom og altsaa ulovlig Maade, ved en eller anden revolutionair Begivenhed fra en eller anden Side, skulde finde en Omstyr-telse Sted af Forfatningen i dens hele Væsen.

Det er altsaa, som ogsaa fremgaaer af Betænkningen, kun dette, Udvalget har havt for Øie; men med Hensyn dertil maa Ministeriet indskrænke sig til den Bemærkning, at, hvorvel det ikke kan benægtes, at Saadant ligger indenfor Mulighedens Grændser, kan Ministeriet som saadant dog ikke nu have nogen Opfordring til eller finde nogen Nødvendighed for at udtale sig med Hensyn til en saadan, vel mulig, men dog — thi derom ere vistnok Alle enige — høist usandsynlig Eventualitet.

Ordføreren (Rehmann): Udvalget har i den Thinget foreliggende Betænkning saa udførligt udtalt sig om Sagen i dens Heelhed og om de vigtigste Punkter, som ved dens Afgjørelse maae være at tage i Betragtning, at der ikke for Øieblikket kan være Anledning for Udvalgets Ordfører til at gjøre Andet, end i al Korthed at tilbagefalde i Thingets Grundring den egentlige Bygning i selve Udvalgets Betænkning, idet jeg troer, at, dersom Discussionen væsentligt vilde henholde sig til den, som jeg troer, ret simple og naturlige Bygning, som deri er givet, dette vilde lede til at give den hele Forhandling Hold og Overfælgelighed. — Det vil være Thinget bekendt, at Udvalget først og fremmest har taget det Spørgsmaal, der for os Alle maa fremtræde som en Samvittigheds-sag, under den allernøieste Overveielse, det Spørgsmaal nemlig, hvorvidt der i Fællesforfatningsudkastet var Noget, som kunde være i Strid med selve Grundloven, saaledes som denne ved den vedtagne Grundlovsbestemmelse om Grundlovens Indskrænkning er bleven forandret, og det vil da sees, at der i saa Henseende er fremhævet et Par Punkter, hvort dette Spørgsmaal ingenlunde er hævet over enhver Tvivl, idet jeg dog skal bemærke, at det mere er den eventuelle Mulighed af en for Grundloven præjudicerende Fortolkning end egentlig selve Bestemmelserne, der i saa Henseende kan vække Betænkning. Da det jo imidlertid er et Par Punkter, der, som jeg yttrede, ligefrem vedrøre Samvittigheden, have vi troet, at, hvor underordnede disse Punkter end maatte være, det dog var hensigtsmæssigt i denne Henseende at tage et udtryffeligt Forbehold